

راه وین از منطقه می‌گذرد

دبیر سرویس سیاسی
امین موشیری

این روزها که به روزرسانی جدیدی از سه‌گانه حکمت، عزت و مصلحت در حوزه رویکردهای نظام، در زمینه سیاست خارجی توسط دولت سیزدهم دنبال می‌شود، تهران به مرکز اصلی رفت‌وآمدهای منطقه‌ای و غربی تبدیل شده است و در روزی که امیر قطر در تهران به دیدار مقامات کشورمان آمده و طرفین مشغول طراحی نقشه راه جدید در حوزه کشورهای خلیج فارس را از سفر امیر قطر آغاز کنیم، ایران و قطر که بعد از تحریم‌های اروپا هم برای دومین بار در سال جاری به ایران سفر کرد تا بالاخره پراتنزه‌های باز، بسته شود. این درحالی است که طبق تأکید رهبر انقلاب، کشور در دوره جدید، معطل مذاکرات نشده و دیپلماسی همسایگی، منطقه‌ای و آسیامحوری با رویکردهای خاص خود در جریان بوده است.

شاید بهتر باشد، ابتدا روایت این تراژیک دیپلماسی در تهران را از سفر امیر قطر آغاز کنیم. ایران و قطر که بعد از تحریم‌های چند سال اخیر، علیه این کشور سطح جدیدی از روابط همسایگی را تعریف کرده‌اند، اکنون رابطه خود را وارد سطح توسعه تجارت خارجی و اقتصادی کرده‌اند و این مسأله به عنوان سیاست قطعی نظام دربرداریم دیپلماسی اقتصادی دولت سیزدهم قابل بررسی است. در کنار تجاری سازی رابطه ایران و قطر، فوتبال و در پیش بودن جام جهانی هم از موضوعات مهم طرفین بوده که درباره آن به توافق رسیده‌اند و دیپلماسی ورزشی بیشتر از گذشته روابط ایران و همسایگان را آسان کرده است.

البته ما نمی‌توانیم از نقش واسطه‌گری قطر درباره مذاکرات وین هم چشم‌پوشی کنیم. همان‌طور که امیر قطر، در نشست مشترکی که با رئیس جمهور کشورمان داشته، تأکید کرده نگاه قطر به مذاکرات وین، مثبت است. با توجه به این که قرار است امیر قطر بلافاصله بعد از تهران به لندن و واشنگتن برود، فرامتن این موضوع نیز موید تأثیرگذاری این کشور در سطح جدید رایزنی‌هاست. بن‌بست واشنگتن و عاجز ماندن ایالات متحده در حل و فصل مذاکرات وین باعث شده این کشور، همسایگان ایران و اروپا را در این زمینه واسطه کند. همزمان با سفر مقامات عربی، انریکه مورا، معاون مسؤول سیاست خارجی اتحادیه اروپا هم برای آخرین رایزنی‌ها به تهران آمد و دست پر هم به بروکسل بازگشته است. آن‌طور که وزیر خارجه کشورمان هم گفته این سفر کاملاً مثبت و رو به جلو بوده و فرصت مجددی برای تمرکز و ابتکارات به منظور حل موضوعات باقیمانده در گفت‌وگوهای وین فراهم کرده است.

اخبار

انتقاد از حکمرانی نفتی

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: سرمایه حاصل از نفت را باید به سمت ثروت‌های ماندگار، بخش سرمایه‌گذاری‌های مولد و سرمایه‌گذاری‌های فراینده اقتصادی در داخل و خارج از کشور ببریم اما واقعیت این است که در این مسیر خام‌اندیشی داریم و حکمرانی دقیقی نداریم.

محمدباقر قالیباف در آیین گشایش بیست‌وششمین نمایشگاه نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی اظهار کرد: حفظ معادن، نفت، گاز و انفال، سرمایه‌ها و ثروت‌های بین‌نسلی از اولویت‌هاست اما برای انجام آن با چالش‌هایی روبه‌رو هستیم. در کشورهای پیشرفته و در حال پیشرفت تجربه قطعی و مثبت وجود دارد از این‌که هرچال‌انتقال مستقیم پول به چرخه اقتصاد کشور وارد شد تورم زاده، هست و خواهد بود.

قالیباف تأکید کرد: منابع زیرزمینی و تجدیدنپذیر متعلق به یک دولت نیست بلکه متعلق به همه مردم است. خام‌فروشی و هزینه‌کرد این درآمد طوری که ۸۰ درصد آن در هزینه‌های جاری کشور است، بسیار بد است و همه این را می‌گوییم اما درین حال انجام می‌دهیم و دیدن آن از خام‌اندیشی و بد حکمرانی کردن بر حوزه صنعت نفت و گاز و انرژی در کشور است. وی بایبان این‌که در حقیقت باید از ثروت حاصل از نفت صیانت کنیم نه از خود نفت خام، ادامه داد: اعداد و ارقام نشان می‌دهد نفت روبه‌افول و گاز رو به رشد است. باید این ثروت را خوب نگهداری کنیم و توسعه دهیم. تجربه تلخ گذشته حساب‌آرزی مقابل چشمان ما است که چگونه پول را به‌انجا بریدیم، هزینه کردیم و نتوانستیم این ثروت بین‌نسلی را حفظ کنیم و افزایش دهیم.

■ ■ ■

پیام تسلیت امیر عبداللہیان به وزیر امور خارجه امارات

وزیر امور خارجه با ارسال پیام تسلیت خطاب به شیخ عبدا... بن‌زاید آل‌نہیان، وزیر امور خارجه و همکاری بین‌المللی امارات متحده عربی، درگذشت شیخ خلیفه بن‌زاید آل‌نہیان، رئیس‌دولت امارات را به دولت و ملت کشور دوست و برادر امارات متحده عربی تسلیت گفت.

خبر

نیروی دریایی ارتش مانع ربوده شدن یک کشتی تجاری ایرانی شد

تفنگداران نیروی دریایی ارتش، دیروز مانع ربوده شدن یک کشتی تجاری ایرانی توسط دزدان دریایی شدند. به گزارش جام جم، ناوگروه ۸۰۰ نیروی دریایی ارتش، با دریافت پیام مبنی بر حمله دزدان دریایی ناشناس به کشتی تجاری ایرانی در خلیج عدن با دزدان دریایی درگیر شد. با ورود تیم اسکورت نیروی دریایی ارتش به منطقه و تبادل آتش بین دو طرف دزدان دریایی متواری و کشتی تجاری ایرانی با سلامت کامل درحال عزیمت به سوی مقصد است.

رهبر انقلاب در راستای حل مسائل منطقه تأکید کردند

گفت و گو امانه از موضع ضعف

سفر مبدأ جدیدی برای گسترش همکاری‌ها باشد.

حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار عصر روز پنجشنبه شیخ تمیم بن حمد آل ثانی، امیر قطر و هیات همراه با تأکید بر افزایش همکاری‌های سیاسی و اقتصادی دو کشور، راه‌حل مسائل منطقه را گفت‌وگو بدون دخالت عوامل خارجی دانستند.

رهبر معظم انقلاب اسلامی با اشاره به استمرار جنایات رژیم صهیونیستی علیه مردم فلسطین، گفتند: توقع از جهان عرب ورود صریح به میدان عمل سیاسی در مقابل این جنایات‌های آشکاراست.

حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای در این دیدار، استحکام و پایداری روابط ایران و قطر را به نفع هر دو کشور دانستند و افزودند: سطح کنونی ارتباطات

اقتصادی دو کشور بسیار پایین است و باید چند برابر شود، همچنین در مسائل سیاسی نیز زمینه برای تبادل نظرهای بیشتر وجود دارد که امیدواریم این

تفنگداران نیروی دریایی ارتش، دیروز مانع ربوده شدن یک کشتی تجاری ایرانی توسط دزدان دریایی شدند. به گزارش جام جم، ناوگروه ۸۰۰ نیروی دریایی ارتش، با دریافت پیام مبنی بر حمله دزدان دریایی ناشناس به کشتی تجاری ایرانی در خلیج عدن با دزدان دریایی درگیر شد. با ورود تیم اسکورت نیروی دریایی ارتش به منطقه و تبادل آتش بین دو طرف دزدان دریایی متواری و کشتی تجاری ایرانی با سلامت کامل درحال عزیمت به سوی مقصد است.

هم نبود و هیچ‌گونه موضع‌گیری نکردند که اکنون نیز همین‌گونه عمل می‌کنند. حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای تأکید کردند: این رویکرد کشورهای عربی اگر از ترس رژیم صهیونیستی یا از روی طمع به آن است، باید بدانند امروز رژیم اشغالگر نه در شرایطی است که می‌توان به او طمع داشت و نه از او ترسید.

صهیونیست‌ها هر جا پا می‌گذارند فساد ایجاد می‌کنند و هیچ قدرت و امتیازی نیز نمی‌توانند به کشورها بدهند

لزم تقویت روابط از طریق همکاری و همکاری

ایشان راه‌حل مسائل منطقه را به‌دست کشورهای منطقه و از طریق گفت‌وگو دانستند و افزودند: مسائل سوریه و یمین

نیز با گفت‌وگو قابل حل است البته گفت‌وگو نباید از موضع ضعف باشد، در حالی‌که طرف‌های مقابل یعنی عمدتاً آمریکا و دیگران به قدرت نظامی و مالی متکی هستند. رهبر انقلاب با تأکید بر این‌که برای

اعتراضات نسبتی با موج سواری رسانه‌های معاند ندارد

علی شمخانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی با انتشار مطلبی در حساب کاربری خود در توئیتر نوشت: پیشرفت ایران، اراده تغییرناپذیر کل نظام است که دشمن با جنگ هشت ساله و تحریم مانع آن شد. وی ادامه داد: دولت چایک با اصلاح ساختار، بهینه‌سازی منابع و همراهی مردم از همه موانع عبور خواهد کرد، اعتراض‌های محدود برخی هموطنان نگران، هیچ نسبیتی با موج سواری رسانه‌های معاند و دنباله‌های داخلی آنها ندارد.

رژیم صهیونیستی در فلسطین ناگوار است و همه اداره منطقه احتیاجی به دخالت دیگران نیست، گفتند: صهیونیست‌ها هر جا پا می‌گذارند فساد

ایجاد می‌کنند و هیچ قدرت و امتیازی نیز نمی‌توانند به کشورها بدهند، بنابراین ما کشورهای منطقه هر چه می‌توانیم باید روابط خود را از طریق همکاری و همکاری تقویت کنیم.

ایشان با اشاره به قاره‌های تعیین شده بین ایران و قطر، تأکید کردند: این قاره‌ها در زمان بندی معین و مشخص، عملیاتی شود.

در این دیدار که رئیس‌ رئیس جمهور کشورمان نیز حضور داشت، امیر قطر با ابراز خرسندی از دومین سفر خود به ایران، به جایگاه برجسته رهبر انقلاب اسلامی در جهان اسلام اشاره کرد و گفت: جنایات

گزارش

در پی تدبیر توزیع عادلانه یارانه‌ها، رئیس‌جمهور در جمع مردم حاضر شد

تصمیم‌گیری در پاس‌تور اقناع در میدان

ادامه از صفحه یک

فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفته بودند، جمعه‌گردی دیروز رئیس‌جمهور بود. رئیس‌دولت سیزدهم ضمن صحبت با مردم و بازدید از یکی از مراکز بزرگ توزیع مرغ براین نکته تأکید کرد تا زمانی که زنده است به هیچ‌وجه اجازه نخواهد داد مردم از طرح عادلانه‌سازی یارانه‌ها آسیب ببینند. سیدابراهیم رئیسی پس از این بازدید بلافاصله در جلسه ستاد تنظیم بازار با حضور اعضای دولت و بقیه نهادها شرکت کرد.

پیش از آن‌که طرح اصلاح نظام اقتصادی و مردمی و توزیع یارانه‌ها اجرا شود دولت به کالاهای اساسی ارز ترجیحی اختصاص می‌داد که با اعلام وزیر کشور این منابع به کالاهایی مثل مرغ، تخم‌مرغ، لبنیات و روغن اختصاص خواهد یافت.

دولت سیزدهم معتقد است یارانه پنهان ناشی از اختصاص ارز ترجیحی به جای این‌که سر سفره مردم برود باعث انتفاع قشر ثروت جامعه شده است. طبعاً انجام این جراحی بزرگ اقتصادی در وهله اول، ممکن است باعث واکنش‌هایی در بین مردم شود. تا پیش از این وقتی تصمیمی جدی از سوی برخی دولتمردان اتخاذ می‌شد که با معیشت مردم سروکار داشت اولین اتفاق، تکانه‌های اجتماعی بود که در برخی سطوح جامعه رخ می‌داد و باعث بروز ناراضایی در بین مردم می‌شد. این تجربه تلخ در جریان سه‌میه بندی حامل‌های انرژی و افزایش قیمت بنزین رخ داد و حادثه ناگوار اعتراضات آبان ۱۳۹۸ را در پی داشت اما از زمانی که دولت سیزدهم روی کار آمد به نظر می‌رسد شیوه و مدل حکمرانی تغییر پیدا کرد.

رویکردهای سیدابراهیم رئیسی از همان آغازین روزهای تصدی دولت سیزدهم نشان داد او نه تنها به تصمیم‌گیری پشت اتاق شیشه‌ای بسنده نمی‌کند بلکه هر جمعه به میان مردم در نقاط مختلف کشور می‌آید و از نزدیک در جریان مشکلات آنها قرار می‌گیرد و به جای این‌که به ترفند کنمان ماجرا و به‌کار بردن عبارت «من صبح جمعه فهمیدم» بسنده کند از همان ابتدا مردم را در جریان مسائل و مشکلات کشور و تصمیم‌های سخت اتخاذشده از سوی مسؤولان می‌گذارد.

سفر همزمان امیر قطر و مقام اروپایی به ایران، چگونه تعبیر می‌شود

نشانه‌شناسی ۲ سفر دیپلماتیک به تهران

حالا که وین بر خلیج فارسی‌ها برتر نیست و همسایه، چیزی کمتر از غرب ندارد و حتی وزن دیپلماسی همسایه‌محوری بر دیپلماسی مذاکره غالب است و دیگر قرار نیست آب خوردن‌مان به هتل کوپورگ وین گره بخورد، اتفاقات جدیدی در تهران رخ داده و پنجشنبه پایتخت، حسابی پرخیز بوده است. امیر قطر ۲۲ اردیبهشت به تهران آمد، آن هم درحالی که همزمان انریکه مورا، دومین روز مذاکراتش با علی باقری را در تهران می‌گذراند و پیغام‌ها در حال تبادل بود و طرف مقابل با همه ظرفیت، به دنبال راهی برای حل موضوع بگرام بود. در این گزارش می‌خواهیم بررسی کنیم در اتاقت دیپلماسی دو روز گذشته، چه اتفاقاتی افتاده و سفر همزمان یک مقام عربی و غربی، چه ارزش افزوده‌هایی برای ایران داشته است.

۱

قطر ریزه کردن روابط با همسایگان

به تازگی اصطلاحی به نام «قطر ریزه کردن» روابط، باب شده است که تعریف نوینی از روابط با همسایگان جنوبی ارائه می‌کند. این تعبیر، ناظر به وضع جدیدی است که در حال شکل‌گیری بوده و به معنای همراهی کشورهای عربی منطقه با آمریکا و درعین حال، کنار آمدن با ایران و از سوی دیگر، انعقاد قرارداد اقتصادی و تسلیحاتی با چین و روسیه است. وضعیت خاصی که باعث شده هندسه جدیدی شکل بگیرد. حتی برخی کارشناسان معتقدند بعد از ناتوانی دولت بایدن و ناامیدی کشورهای عربی از دولت او، ما شاهد سطحی از استقلال آنها و حتی تمایل به سمت رقیب آمریکا یعنی چین هستیم. «کشور کوچک قطر تقریباً به تنهایی در خاورمیانه موفق شده است توازن را در جمع بازیگران قدرتمند رعایت کند؛ درحالی‌که پایگاه هوایی کلیدی ایالات متحده به نام العدیدار میزبانی می‌کند و متحد غیرناتوی آمریکا به شمار می‌آید، روابط دوستانه با ایران را حفظ کرده و حتی میزبان رهبران ارشد گروه‌هایی از جمله حماس و طالبان است که آمریکا آنها را در فهرست تروریسم گذاشته است. به علاوه، همچنان به تأمین مالی و رشد الجزیره که یک شبکه رسانه‌ای گسترده با پیام‌های ضد اسرائیلی و آمریکایی، حامی ایران و اخوان المسلمین است، ادامه می‌دهد.» این هم بخشی از تغییر تشریه آمریکایی فارن پالیسی درباره اتمسفر فعلی خاورمیانه است که به نظر می‌رسد آنها هم به دنبال نشانه‌شناسی وضع موجود هستند.

۲ رایزنی اقتصادی و فوتبالی

حالا در این فضای تازه نفس سیاسی و رسانه‌ای، امیر قطر به تهران سفر کرده و پنجره‌ای برای گسترش مناسبات ما با کشورهای عربی حوزه خلیج فارس به روی کشورمان باز شده است. این یعنی، افزایش رفت وآمدهای مقامات منطقه برای توسعه تجارت خارجی. حتی پربیراه نیست اگر بگوییم بعد از این‌که تلاش‌های مختلف برای تنبیه قطر به دلیل سیاست عدم تعهدش به طور مفتضحانه‌ای شکست خورد، روابط تهران و دوحه به دلیل اشتراکات تحریمی، وارد سطح جدیدی شد و حالا در سال ۲۰۲۲ به اوج خود رسیده است. به هر حال، شیخ تمیم بن حمد آل ثانی، امیر قطر ظهیر پنجشنبه ۲۲ اردیبهشت در پاسخ به دعوت سیدابراهیم رئیسی برای سفری یکروزه وارد تهران شد و ضمن دیدار با رهبر انقلاب با رئیس‌جمهور هم دیدار کرده و یکی از موضوعات مورد بحث در گفت‌وگوهای طرفین توسعه روابط دو جانبه به‌ویژه در حوزه اقتصادی بوده است.

در گفت‌وگوهای پنجشنبه تهران درباره شیوه اجرای اسناد امضا و توافقات جدید شده و ایران و قطر پرونده همکاری برای میزبانی جام جهانی ۲۰۲۲ را هم بسته‌اند. امیر قطر که ظاهراً از این پیشنهاد استقبال کرده، خبر جدیدی هم داده و گفته قطر می‌خواهد فرآیند صدور روادید برای تماشاگران ایرانی علاقه‌مند به حضور در جام جهانی را تسهیل کند. کنفرانس خبری مشترک هم اتفاق دیگری بود که امیر قطر و رئیس‌جمهور خودمان در آن مواضع‌شان را اعلام کردند. سیدابراهیم رئیسی در این نشست تأکید کرده هرگونه دخالت کشورهای خارجی و غربی‌ها نه تنها امنیت‌ساز نیست، بلکه برای منطقه مضراست. امیر قطر هم در این نشست

خبری درباره مذاکرات وین گفته قطر نگاه مثبتی به این مذاکرات دارد. نفرت عمومی از اسرائیل و خبرنگارگشتی اخیر رژیم صهیونیستی هم ترجیع‌بند مشترک طرفین بوده است. البته یک روایت دیگر درباره این سفر مهم منطقه‌ای، مربوط به رویترز است که گفته محور اصلی گفت‌وگوهای تهران دوحه‌چگونگی پرکردن شکاف در مذاکرات هسته‌ای است که از ماه مارس متوقف شده و همچنین مسأله گاز طبیعی و امنیت انرژی در بخش اروپایی این سفر است. ضمن این‌که قرار است او بعد از دیدار با مقامات ایران به انگلیس و دیگر کشورهای عضو اتحادیه اروپا برود.

بعد از اتمام سفر مورا به تهران و درحالی‌که او به فروگاه فرانکفورت رسیده بود، یک اتفاق عجیب افتاد. قضیه از این قرار بود که معاون مسؤول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، هنگام بازگشت از تهران و بعد از روند رو به جلوی مذاکره با ایران، در آلمان به صورت موقت بازداشت و حتی تلفن همراه او نیز ضبط شد. این اتفاق حتماً در سایه یک رویکرد امنیتی صورت گرفته است؛ درحالی‌که مورا و همکارانش از فرانکفورت قصد عزیمت به بروکسل، مقر اتحادیه اروپا را داشتند پلیس آلمان، مورا را بازداشت کرد و حالا این سوال بدون پاسخ مانده که چرا او –که به عنوان یک مقام اتحادیه اروپا مشغول فعالیت است و در چارچوب یک مأموریت رسمی در حال سفر بوده- بازداشت شده است؟

تحلیل عمیق‌ترین داستان، یک فرامتن مهم به ما می‌دهد و آن هم نقش رژیم صهیونیستی است. از آنجا که آنها اساساً با هرگونه پیشرفت در گفت‌وگوها مخالف بوده‌اند و همیشه از این موضوع اعلام نگرانی کرده‌اند، این مسأله

آدرس و نشانه پیشرفت در مذاکرات اخیر است و آن‌طور که از متن و حاشیه این سفر برمی‌آید، اکنون مذاکرات وین به مراحل نهایی خود نزدیک شده است؛ این را

توییت وزیر خارجه ایران و مسؤولان اروپایی هم تأیید می‌کند.